

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ГУМАНІТАРНОЇ СКЛАДОВОЇ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ ТРАНСПОРТУ

I.A. Лущик (студ., 4 курс), м. Харків, Україна
Науковий керівник – канд.пед.наук, професор Бондаренко В.В.
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Сьогодні однією з найбільших серед усіх сфер людської діяльності є сфера освіти. До сфери освітньої діяльності залучено понад мільярд дітей дошкільного й шкільного віку, учні всіх форм і видів професійних навчальних закладів освіти, студенти вищих навчальних закладів освіти й різноманітних курсів з підвищення вже набутих професійних навичок, знань й умінь.

З огляду на тенденції розвитку освіти у світі Україна теж змушена брати активну участь у перегонах на ринку освітніх послуг, який на сьогодні вже оцінюється в п'ять трильонів доларів із постійним зростанням, аналітики прогнозують його зростання найближчим часом до семи трильонів доларів.

За останні десятиліття кардинально змінилася сама система генерації й передачі знань, а їх обсяг багаторазово зріс. Сьогодні не можна навіть за 5 – 6 років, підготувати людину до професійної діяльності на все життя, адже щорічно оновлюється близько 5% теоретичних і 20% професійних знань.

Одиниця виміру старіння знань фахівця, прийнята у США – період «напіврозпаду» компетентності, тобто зниження її на 50 % унаслідок появи нової інформації, показує, що за багатьма професіями цей період настає менш ніж через 5 років, тобто стосовно до нашої системи вищої освіти часто раніше, ніж закінчується термін навчання у ЗВО.

Новий освітній простір, який вже давно вийшов за національні кордони, має велику кількість проблем, що стосуються якості освіти, визначення її завдань і цілей, змісту та структури. Без вирішення даних проблем не можна говорити про професійну компетентність випускників як професійних, так і вищих навчальних закладів освіти.

Одже одним з головних завдань системи сучасної вищої освіти є необхідність забезпечення відповідності якості професійної освіти потребам особистості, суспільства та ринку праці, що змінюються.

Мета дослідження полягає у вивченні проблеми гармонізації синергетичного підходу до формування інженерно-технічної та гуманітарної компетентності майбутніх інженерів транспортної галузі.

Об'єкт дослідження – роль та місце гуманітарних дисциплін у навчальному процесі з підготовки майбутніх інженерів транспортної галузі.

Предмет дослідження – психолого-педагогічні проблеми зміщення акцентів у формуванні професійних компетентностей майбутніх інженерів транспортної галузі.

Реалізація мети передбачає вирішення таких завдань:

- проаналізувати відповідність сучасної моделі фахівця з вищою технічною освітою щодо реального ринку праці;
- охарактеризувати сучасний стан та місце гуманітарної складової навчального процесу у професійному становленні інженерів транспортної галузі;
- охарактеризувати роль дисциплін психолого-педагогічного циклу у процесі культурологічної підготовки майбутніх інженерів транспортної галузі
- встановити значення синергетичного ефекту гармонізації науково-технічних та гуманітарних дисциплін і його значення для формування конкурентоздатного на сучасному ринку праці інженера транспортної галузі.

Методологічною основою дослідження проблеми є системний, діяльнісний та аксіологічний підходи до розгляду сучасної освітньої системи з підготовки інженерів транспортної галузі.

Теоретичною основою дослідження є положення зарубіжної та вітчизняної педагогіки щодо проблем якості підготовки фахівців з вищою технічною освітою.

Для розв'язання поставлених у дослідженні завдань використовувався

комплекс методів науково-педагогічного дослідження:

теоретичні методи (аналіз наукових джерел з проблеми дослідження, синтез, порівняння, узагальнення) використовувалися з метою вивчення психолого-педагогічної літератури й визначення концептуальних засад дослідження проблеми, уточнення сутності, структури та особливостей формування конкурентоздатних фахівців транспортної галузі;

емпіричний метод (метод експертних оцінок) застосовувався з метою вивчення місця та ролі гуманітарної складової навчального процесу з підготовки інженерів транспортної галузі України.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що результати даного дослідження можуть бути використані гарантами освітніх програм з підготовки інженерів транспортної галузі як бакалаврського так і магістерського рівнів освіти.

Ключові слова: гуманітарна складова навчального процесу, технічний заклад вищої освіти, транспортна галузь України, якість підготовки, професійні компетентності.

Література

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко; гол. ред. С. Головка. К. : Либідь, 1997. 374 с.
2. Державний біотехнологічний університет. Освітньо-професійна програма 275 «Транспортні технології на автомобільному транспорті» перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. 2023. <https://biotechuniv.edu.ua/fakulteti-instituti/fakultet-ekonomichnih-vidnosin-ta-finansiv/kafedra-transportnih-tehnologij-ta-logistiki/akredytatsiya-275/>
3. Євдокімова О.О. Психологічні засади вищої технічної освіти: Монографія / О.О. Євдокімова. – Харків: ПП видавництва «Нове слово», 2009. – 388 с.
4. Кузнєцова, І. В. Гуманізація і гуманітаризація вищої технічної освіти : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / І. В. Кузнєцова. – К., 1993. – 51 с.

5. Наказ Міністерства освіти і науки України № 1174 від 29.10.2018 р. про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 275 «Транспортні технології (за видами)» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.
6. Національний університет «Львівська політехніка». Освітньо-професійна програма 275 «Транспортні технології на автомобільному транспорті» перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. 2020.
<https://lpnu.ua/sites/default/files/2021/program/12830/opp2752020.pdf>.
7. Тернопільський національний технічний університеті імені Івана Пулюя. Освітньо-професійна програма 275 «Транспортні технології на автомобільному транспорті» перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. 2024 :<https://m.tntu.edu.ua/storage/pages/00000484/op275b.pdf>
8. Харківський національний автомобільно-дорожній університет Освітньо-професійна програма 275 «Транспортні технології на автомобільному транспорті» перший (бакалаврський) рівень вищої освіти: 2025.https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/user_upload/ОПП_J8_Бакалавр_2025__проект_.pdf

ДІАГНОСТИКА ТРАЄКТОРІЇ КАР'ЄРНОГО ЗРОСТАННЯ У ФАХІВЦІВ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ

Д.О. Ніколенко (студ., 2 курс), м. Харків, Україна
Науковий керівник – канд.пед.наук Чепурна В.О.
Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

Проблема діагностики ставлення до професійного зростання та кар'єри актуалізується у контексті сучасних вимог, що висуває професійна діяльність та сучасні соціально-економічні умови, у які потрапляють випускники одразу після закінчення ЗВО. Діагностика і дослідження ставлення до кар'єрного зростання особистості відповідає нагальним потребам виробництва і бізнесу та є ключовою проблемою психології професійного становлення особистості.